

PRIMERA CARTA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS TESALONICENSES

Pablo y sus compañeros escriben a la iglesia de Tesalónica

1 ¹Yt Pablo yu mena macana mena Silvano, Timoteo mena ati pūuro mujaare yu queti joo Tesalónica macanare Dio mani Pacu yarāre, mani ɻpaus Jesucristo yarāre. Caroaro mujaare jā ūuu roti, yeri warīnuuriquere mujaare Dio cu joato irā.

El ejemplo de fe que daban los de Tesalónica

²⁻⁴ Mani ɻpaus Jesucristore cūre apiuja nucubugorā caroaro muja átinucu. Caame mairā aniri aperāre caroaro na muja átinemonucu. Mani ɻpaus Jesucristore muja tūgōona janaquēe. Dio cu camairā, cu cabejericarā muja ā. To bairo muja nipetirā muja cabairijere tūgōonari, “Nuu majuucōa,” jā ī warīnuunucu Diore. To bairi to cānacā ni mani Pacu Diore cu jeni nucubugorā jājenibojanucu mujaare.

⁵Jā yarā, Jesucristo ye quetire mujaare buiorā, cawatoana jā majuuna jā cabuiorije jeto meere jā caīwu. Dio Catirique Espíritu Santo tūgōona tutuariquere jāre cu cajooro caroaro jā camajiwu mujaare. To bairo Jesu ye quetire jā caī buioro apirā caroaro muja caapiujawu. “Cariapena buioma,” muja caī api nucubugowu. Muja majirā. Muja tūpu ãnaa caroaro jā cátinucuwu, caroaro na apiujaato irā.

⁶To bairi Jesu ye quetire jā cabuioro caroaro muja caapiujawu aperā mujaare na camatagarije to cānibato quena. Dio Espíritu Santo warīnuurique mujaare cu cajooro tie quetire muja caapiujawu seeto popiye tamubana quena. To bairi jāre bairona cátajecuna muja cāmu. To bairi mani ɻpaus Jesu quena cūre bairona cátajecuna muja cāmu.

⁷To bairona muja cátō tujirā Macedonia yepa macana, Acaya yepa macana quena Jesucristore caapiujarā, “Nare bairo manire cátipe ā,” caī tūgōnañupa mujaare. ⁸⁻¹⁰To bairi mani ɻpaus Jesu ye quetire na muja cabuio neto jooyupa aperāre Macedonia yepa macanare, Acaya yepa macanare. Nipetiropu Diore muja caapiujarijere caapirā ocōo bairo īma mujaare: “Pablo jāare caroaro na cāni rotiyupa Tesalónica macana na tūpu na caejaro. Diore apiuji na majuuna na cawericarāre Dio cāníquenarenā na cāti nucubugobatajere cajanañupa. To bairi Diore cajocauquēcu macare, cacatiire áti nucubugoma yucura,” īma mujaare.

Dio Macu cū cabai yajiro bero cacati tunucoajupi. Catí tunu, umurecoopu tunu aá, cabero ati yepapu rui atíghumi tunu. Jō bui cānacu ati yepapu tunu atíri cū re caapiújaquēnare na popiyeyegumi. To bairi mani maca cū re caapiújarā mani cāno manire cū capopiyeboiquere manire canetoobojañ ami Jesu.

“Dio Macu jō bui cawamu áatacus cū catunu atípere yuuma,” íma mujaare. Jā maca to bairo muja caapiújarijere nare jā cabuioquētie to cānibato quena mere to bairona muja caapiújarijere majima aperori macana mujaare.

El trabajo de Pablo en Tesalónica

2 ¹Jā yarā, í jocarique írā aána mee muja tūpore jā caejawu. Cariape caroa quetire jā cabuio teñaro mujaaa capārā Jesure muja caapiújawu. ²Muja tūpore jā caejaparo jügoye Filipos na caíri macapu jā cāmu. Topu jā cāno to macana ñuuqueto jā í eperi rooro jā cámá. Ti wamere mere muja majirā. Muja ya maca macana quena aperā to bairona jā cabuorijere camatagabama. To bairo na cátibato quenare Dio maca caroaro yeri ocabutiriquere jā cajoowī. To bairi uwiricaro mano jā cabuiowu Dio ye quetire. ³Dio ye quetire camajare buiorā caítoya maniere jā í buionucu. Rooro átigaquetiri ítorique manona camajare jā buio teñanucu. ⁴Dio maca cū ye quetire jāre cabuio rotiwi. To bairi jāre cū cabuio rotirore bairona jā í buionucu cū ye quetire. Jā yerire tugooña majimi Dio, to bairi caroaro jāre cū í tūjható írā jā buionucu. Dio maca cū tūjū tūjato írā cū caboorore bairona jā í buionucu. Camaja maca na caapi tūjori wame unore jā buioquée. ⁵Muja tūph ãnaa muja yere tūjū ugordá jícani uno caroaro wadapeni tūjori apeye unie boorā jā cabaitoquēph. Tiere muja majirā. Dio quena tiere majiimi, cariape jā catugooñarijere tūjū majiri. ⁶Mujaaa, “Seeto cāni majurā ãnama,” jāre muja caí nucubugopere jā camacaquēph. Aperā quenare to bairona jā camacaquēph. Cristo ye quetire cū cabuio roti joorā anibana quena carotirāre bairo mujaare jā cabuioquēph. ⁷Caroaro mena jā caí nucubugonucuwu mujaare. Jícau cāromio co punaacare caroaro mena co catujū چarore bairo jā cabaiwu mujaare. ⁸To bairi mujaare tūjū mairā, “Cristo ye quetire nare jā buiogarā,” jā caíwu. “To bairi camatarā jāre na cajigarije to cānibato quena, nare jā buiogarā, seeto jā camairā na cāno maca,” jā caíwu. ⁹Mere muja tugooña majirā, jā yarā. Muja tūph ãnaa tutuaro jā capaanucuwu jā majuuna. Umureco, ñami quenare tutuaro paabana popiye majuu jā catamuwu, muja ye ugariquere ugá re patowácoogaquēna. Dio ye quetire mujaare buiobana quena jā majuuna jā ye riape ugarique, apeye unie quena jā capaa wapata popiye cātinucuwu.

¹⁰Mujaaa Cristore caapiújarā muja tūph ãnaa Dio cū caboorore bairona jā cātinucuwu. Rooro jā cátiquetinucuwu. Ni maja majuu, “Rooro áama,” cārā camama. To bairo caroaro jā cabairijere muja tūjū majiricarā. Dio quena to bairona jā cabairiquere majiimi. ¹¹Ati wame quena muja majirā: Mujaare tugooña ocabutiriquere í buiorā caroaro mujaare jā cabuionucuwu. Capacu cū punaa caroaro nare cū cabuiorore bairona jā cātinucuwu mujaare. ¹²Mujaare jā caí buionucuwu, mani Upan Dio cū caboorore bairona na ámaro írā, nare cū tūjū warínuato írā. Ape umurecoopu cū carotiri paú, camaja nipetirā cū na cāti nucubugori paú, cū tūph cāniparare muja cacúñupi Dio. To bairi cū tūph cāniparā aniri cū cabore bairo ája. Ati yepapure ãnaa, cū punaa aniri cū cairore bairo caroaro ája. Mujaare cū catujū warínuuparore bairo írā caroaro ája.

¹³ To bairi Diore, “Ñuuubuya,” jā īnucu, cū ye queti jā cabuorijere mūja caapiūjaro tūjuri. “Camaja na catūgooñarije queti me ā,” mūja caīwū. “Dio ye queti majuu ā atti wame,” īrī mūja caapiūjawū. Dio ye quetire mūja caapiūjā nūcūbūgoro caroaro áami mūja yeriphe yua. ¹⁴ Atie quetire mūja caapiūjaro jīcaarā mūja yarā mūjaare rooro cājupa, tie queti apījagaquēna. To bairona cājupa judío maja quena na yarā Jesucristo ye quetire na caapiūjaro. Na ya yepa macana judío maja, na yarā na caapiūjaro tūjurā na tutiri rooro na cājupa na quenare. ¹⁵ Mani Ūpaū Jesure cajīaricarāna āma judío maja. Cajūgoyepū Dio Wadariquere cabuiobatana ānana quenare cajīanuparā na nīchāpūre. Yū, yū mena macana menare rooro jā cabuuwā. To bairo cānare tūju warīnuuquēemi Dio. Camaja nipetirāre Jesure caapiūjaboparāre camatarā āma judío maja. ¹⁶ Judío maja cāníquēna quenare Jesucristo ye quetire jā cabuiogaro, “Janacōaña,” jā īnucubama. Na quena Jesucristo ye quetire api nūcūbūgorema īrā jā mataganucubapa. To bairo mata pairi seeto majuu caroorije áama naa. To bairi Dio seeto popiye tamhoriquere na joogumi, seeto majuu to bairo caroorije na cátie wapa.

Pablo desea visitar otra vez a los de Tesalónica

¹⁷ Jā yarā, topu cānana jā cabutiro beroacā mūjaare seeto jā cawiro cutinucuwū, mūjaare macabana. To bairi aperopū anibana quena seeto jā catūgooñanucuwū mūjaare. ¹⁸ Mūja tūpūre phgani cōo seeto jā cāáagabatona Sataná maca jā camatawī yua. ¹⁹⁻²⁰ Mūjaare tūgooñarā jā warīnuunucu, caroaro Jesucristore mūja api nūcūbūgo īrā. Jesucristo cū catunu ejaropū cū mena ānapū, “Caroaro áama Tesalónica macana,” cū re jā īgarā. “Mū ye quetire na jā cabuioro caroaro caapi nūcūbūgowā,” jā ī warīnuugarā Cristore.

3 ¹⁻² To bairi mūja ye quetire apigarā jā canūca majiquēpū. To bairi Timoteore mūja tūpū jā cāáá roti joowū, Jesure mūja caapi nūcūbūgorijere, tūgooñā ocabūti tutuanemoriquere mūjaare cū buioato īrā. Jā mena Jesucristo ye quetire cabuio teñanemou āmi, Dio yere capaabojaū aniri. To bairi cū joori yū maca yū catuacōawū Silvano mena Atena na caīri macapūre. ³Aperā maca Jesure mūja caapiūjaro tūjurā mūjaare popiyeyeyuparā. To bairo mūjaare na capopiyeyerije queti apīrā Timoteore jā cajoowū mūja tūpū. Aperā nare na capopiyeyebato quena to bairona Jesure na apījā janaqueticōto īrā cū re jā cajoowū. Aperā Jesucristore mani caapiūjaro booquēna popiye tamhoriquere mani átinucugarāma. Mere tiere mūja majirā. ⁴Cajūgoyepūna mūja mena ānapūna mūja catamōpere mūjaare jā caī buionucuwū. Mere tie jā caī buioeparore bairona bai. ⁵To bairi mūja caapi nūcūbūgorijere seeto majigārā jā caqueti joo jeniñawū, Sataná, “Jesure apījā janacōaña,” nā ī wadajāremi īrā. To bairo mūjaare cū caī wadajārijere mūja caapiata jocarāna Jesu ye quetire mūjaare jā buioboricarā.

⁶ Yucuacā Timoteo mūja tūpū catujū ejaricū jā tūpū tunu ejami mere. Caroaro quetire jā buiomi mūja cāniere. “Jesucristore caroaro apījā nūcūbūgoma,” jā īmi. “Caroaro ame maima Tesalónica macana. Caroaro mani tūgooñama. Na quena nare mani catujugarije cōona caroaro mani tūjūgama,” jā īmi Timoteo. ⁷To bairi caroaro mūja caapiūjā nūcūbūgorijere jā cū cabuioro apīrā jā yeri tūgooñā ocabūti catūgooñarique paibatana. ⁸To bairi mani Ūpaū Jesucristore mūja caapiūjā nūcūbūgocōamata yeri

wariñuuurā jā anigarā. ⁹ Seeto jā waríñuu mūja cabairijere queti apiri.

To bairi mūja cabairijere tūgoonāri Diore jā ī wariñuu peo majiquēna.

¹⁰ Nami, ʉmʉreco quena nairoacā Diore jā ī jeninucu, mūjaare tūjʉnemorā aágabana. To bairi, “Na tūpu jā cääápere jā átibojaya,” cʉ jā ī jeninucu Diore. “Cristore mūja caapiúja nucubugorijere jā buio yaparogacʉpʉ,” cʉ jā ī jeninucu Diore.

¹¹ Ocōo bairo mani Pacʉ Diore, mani ɻpaʉ Jesucristo quenare jā ī jeninucu: “Tosalónica macana tūpure jā cääá majipere jā átibojaya. ¹² Na mājuuna na caame mainemoparore bairo na ája. Aperā camaja quenare nipetirāre na camaiparore bairo na ája, nare jā camairore bairona. ¹³ Nare yeri ocabatiriquere na jooya, mʉ carotiqueti wamere na cátiquetiparore bairo ii. Mʉ catujoorije jetore na áparo. To bairi mani ɻpaʉ Jesu cʉ yarā mena cʉ catunu ejaro, ‘Caroará áma. Na yeripure caroorije maa,’ na mʉ ī tūjʉgʉ,” mūjaare jā ī jeniboja mani Pacʉ Diore.

La vida que agrada a Dios

4 ¹ Yucuacā ape wamere mūjaare jā buio tūjagarā, mani ɻpaʉ Jesucristo cʉ cabuio rotirijere. Dio cʉ catujoorije jetore átajecʉja, mūja tūpu ãnapʉ jā caī buioeparore bairo. Yucuacāre Dio cʉ caboorijere mūja átinucu. Seetobuña áticōaña.

² Mani ɻpaʉ Jesu cʉ carotiro mena mūjaare jā cátí rotiepere mūja tūgoona majirā. ³ Dio cʉ catujoorije jetore, caroaro mani cátó boomi, cʉ yarā mani cāno maca. Áti epericarā cʉtaje, caroorije átajere booquēemi Dio. ⁴ To cānacāuna ani nucubugorique mena cʉ nūmo majuu mena jetore mani cānipere boomi Dio. Aperā mena caroorije átajere booquēemi Dio.

⁵ Aperā Diore camajiquēna seeto áti epe paima. Nare bairo aniqueticōaña mūja, ⁶ Dio maca caroorije tūju majiri tie wapa seeto mani popiyeyebomí ñrā. To bairi apeñ nūmo mena caroorije átiqueticōaña. Apeñ nūmo mena mūja cāpata co manapure áti rooye tuurā mūja átiborā. To bairi roro cátí eperā aniqueticōaña. Dio maca to bairo cánare tūju majiri seeto na popiyeyegumi. Mere cajugoyepuna cariapena tiere mūjaare jā caī buiowʉ.

⁷ Caroare mani cátí anipe jetore mani cacūñupi Dio. Caroorijere mani cátí epe anipe macare mani cacūñuejupi. ⁸ To bairi atie jā cabuorijere apigateerā Diore apigateerā mūja baiborā. Jā meere apigateerā mūja baiborā. Diophure cʉ apigateerā mūja baiborā. Dio cʉ Espíritu Santore cajooyupi mūjaare, cʉ caboorijere mūja áti rotii. To bairi Dio cʉ cabooquētie mūja cāpata, “Dio, mure jā booquēe,” ñrā mūja átiborā.

⁹ “Jesucristore caapiújarā aniri ame maiña mūjaaa,” mūjaare jā caínemope maa. Dio manire cʉ camai rotiriquere mere mūja majitʉga. ¹⁰ Nipetirā mūja ya yepa Macedonia yepa cānare na mūja mai Jesucristore caapiújarāre. Atiere mūjaare jā ī buio. Netobuŷaro ame mainemocōoa aninucuña.

¹¹ Roro ame ïquénana caroaro anicōaña. Aperā na cátí aniere wada pai batequeticōaña. Mūja ye macaje macare tūgoonāri caroaro paariquecʉja mūjaare jā cátí rotieparore bairona. ¹² To bairo ána aperā yere cajenirā mūja aniquetigarā. To bairo caroaro mūja mājuuna mūja capaariquecuto tūjʉrā Jesure caapiújaquēna quena mūjaare tūju nucubugorāma yua.

La venida del Señor

¹³ Jesucristore caapiújaricarā mere cabai yajiricarā na cabaipere mūjaare yu ī buiopa. Tiere majirā seeto mūja tūgoonārique paquetigarā mūja

yarā Jesure caapiñjarā na cabai yajiro. Na quena cū mena to cānacā rūmū anicōa anigarāma. Jesure caapiñjaquēna maca, “Cū mena jā anicōa aninucugarā,” ī majiquēema. To bairi seeto tūgooñarique paima na yarā na cabai yajiro.¹⁴ Jesucristo manire cū cabai yajibojaro bero tunu, cū cacati tunuriquerre mani api nūcubugo maji. To bairo quena ocoō bairi wamere mani api nūcubugo maji: Cristo cū catunu atí paū cū re caapiñjaricarā mere cabai yajiricarāre tunu catiogumi Dio, Cristore cū catunu catioricarore bairona.

¹⁵ To bairi mani Ūpaū Jesu cū cabuiorica wamerena buiorā jā áa mūjaare: Mani Ūpaū Jesu cū catunu atí paū cāno mani cacatirā aperā cū re caapiñjaricarā mere cabai yajiricarā Cristo tūpū na jūgoye mani aáquetigarā.¹⁶ Ocoō bairo maca baigaro: Mani Ūpaū majuu jō bui cāacā rui atígumi pi awajarique mena. Cū tu macacū rotibojari majocū quena pi awajagumi. Dio putiricaro cū caputirije báugaro. To bairo cabairi pauna Jesure caapiñjaricarā ãnana cawama rupaūri mena tunu catí, wamu nūcagarāma.¹⁷ Na cawamu nūcarona mani cacatirā Jesure caapiñjara na mena mani wamu aágāra. Wamu áá, jō bui oco ajeripū na mena mani Ūpaū Jesure mani boca tūjugarā. To bairo bairā mani Ūpaū mena mani anicōa aninucugarā to cānacā rūmū yua.¹⁸ To bairi ati wamere ame buiorā ame tūgooña ocabutioya mūja yua.

5 ¹Di rūmū cāno, noo capaū majuu mani Ūpaū Jesu tunu atígumi majiña maa. To bairi jā buioquée.² Jee rutiri majocū ñamipure canaitiāro mani catūgooñaquētopū jee rutigu ejaūmi. Cū cāatípere mani camajiquētore bairona Jesu quena atígumi mani catūgooña majiqueti paupū. “Camaja na catūgooña majiqueti paupū atígumi mani Ūpaū,” mūja ī majitūga mere.³ Cāromio, “Noo cōo yū cāni riapa rūmū anigaro,” ī tūgooña majiquēcomo. Nemoo mere macū cutigo ni riabujoamo. Co cāni riarijere dope bairo áti janao majiquēcomo. Co cabairi wamere bairona baigaro mani Ūpaū Jesu cū cāatípere rūmū cāno. Na camaji jūgoyeyequētopū nemoo na regumi Dio cū re caapiñjaquēnare. “Caroaro mani á. Nee mani uwiquée,” na cāibato quena nemoona na regumi Dio. Na cū careparo jūgoye dope bairo bai ruti majiquetigarāma yua.

⁴ Yū yarā, mūja maca, “Ti rūmuna ejagumi,” ī majiquetibana quena, “Jesucristo tunu atígumi,” mūja ī maji. Cū catunu atípere camajiquēnare bairo mūja aniquēe. To bairi Jesucristo cū catunu atí paū cāno mūja acuhaquetigarā. Jee rutiri majocū cū caejaro camaja na caacuarore bairo mūja acuhaquetigarā cū catunu atí rūmū cānopū.⁵ Jesucristore camajirā mūja á mūja quena. Cā re camajiquēna mee mani á.⁶ To bairi aperā Jesucristo cū catunu atípere catūgooñaquēnare bairo cabaiquetiparā mani á. Caroaro catūgooña maja catí yuuparā mani á.⁷ Canaitiāropū caninucuma camaja. Caeti cumurā ñamipure eti mecumā.⁸ To bairi ȏmurecopū, muipu cū cabujuro caroaro catūgooña maja catirāre bairo cānipē á, Jesucristo cū catunu atípere tūgooña yuurrā. Polisia come cori pejama na rupoaripure, come ajeri jañama, nare caquēgarā beju na to capuquetiparore bairo írā. Na cacugorijere bairo mani maca mani yeripu mani cūgogarā Jesucristore api nūcubugori ame mairi, Jesucristo cū catunu atópū cū mena mani cānicōa aninucupere tūgooñari. To bairo mani cāmata Sataná mani rooye tuu majiquetigumi.

⁹Dio caroorāre punijiniri na cū capopiyeyeparā meere manire cacūñupi Dio. Mani ye wapa manire cū capopiyeyebopere mani Ūpaū Jesucristo

manire cū cabai yajibojaro cū canetoobojojaparā macare manire cacūñupi Dio. ¹⁰To bairi Cristo cū catunu atí paçpure mani cacatiata cū mena mani anigarā. Cū catunu atíparo jugoye mani cabai yajita quena mani catí tunugarā. Catí tunu, cū tāpū cū mena mani anigarā. ¹¹To bairi mere muja caame īore bairona ati wame ame buio majiorā ame tugooña ocabutioya muja, netobujaro muja caapiujaparore bairo īrā.

Pablo aconseja a los hermanos

¹² Yū yarā, muja mena macana Dio ye quetire cabuiorāre Dio cū cacūricarāre na tūju nucubugoya. Dio yere mujaare camajiorā āma. Dio cū cacūricarā āma. Caroaro átinemoma mujaare, Jesu ye quetire buiorā. Mani Ūpaus Jesu cū carotiro mena dope bairo muja cānipere buiorā seeto paama. ¹³ To bairo caroaro muja na cátibojarijere tugooñari na maiña. Na nucubugoya. Muja majuuna caroaro anicōaña. Caroaro ame ája, ame wada canamurique manona.

¹⁴ Jā yarā, ati wame quenare seeto mujaare jā buiogacurū: Cateeye pairāre, “Netoo nucaqueiticōaña,” na īna. Catugooñarique pai yericunare tugooña tutuarique na ī buioya. Aperā popiye cūtajere canuca majiquēnare na átinemoma. To bairo cabairāre nipetirā patowācaricaro mano caroaro mena na buioya.

¹⁵ Jīcau rooro mujaare cū cápata caroorije cū áti amequeticōaña. Caroa macare cū ája. Aperā nipetirāre caroa jeto na ája.

¹⁶ Yeri warinuucōa aninucuña. ¹⁷ Diore jenicōa aninucuña. Cū re jeni janaquēja. ¹⁸ Nipetirije muja cabairije to cānacā wame Diore warinuuriquere cū īna. To bairona muja cāpere boomi Dio Jesucristo yarā muja cāno maca.

¹⁹ Dio Espíritu Santo muja yeripū caroaro mujaare cū cátigarijere mataquēja. Caroaro cū apijaya. ²⁰ Dio ye quetire cabuiorā na cabuiorijere bai botioquēja. ²¹ Na cabuiorijere caroaro api cōoña peocōaña, cāriape na īti? īrā. Api cōoña peori cāriape na cāata to bairona na cāri wame ája. ²² Cañuuquētie macare nipetiri wame bai netooña.

²³ Dio maca caroaro ani yeri nūuriquere cajou āmi. To bairi ugueri coje rericarore bairona muja yerire caroorije nipetirijere caroaro cū reato, cū yarā jeto muja cāniparore bairo ī. Muja yerire, muja tugooñariquere, muja rupaúri quenare to cānacā rūmū caroaro cū coteato, mani Ūpaus Jesucristo cū catunu ejaparo jugoye caroorije átiquēnana muja cāniparore bairo ī. ²⁴ Cū yarā cāniparā mujaare cacūricū aniri to bairona caroaro muja átibojagumi Dio. Cū cāri wame cōo cāriape átibojagumi Dio.

Saludos y bendición final

²⁵ Jā yarā, Diore jāre jenibojacōa aninucuña.

²⁶ Cristore caapi nucubugorā nipetirā caroaro na nūato.

²⁷ Ati pūuro mujaare yū caqueti joorije Cristore caapi nucubugorā nipetirāre na bue iñooña muja. Mani Ūpaus Jesu to bairo cū carotiro mena mujaare yū ī.

²⁸ Mani Ūpaus Jesucristo caroa ani wariñuu netorique mujaare cū joato.

To cōona ā.